

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2,95 zł. miesięcznie 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3,34 zł. miesięcznie, 10,00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6,95 zł., zagranicą 9,25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2659 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 637

Numer 262

BYDGOSZCZ, środa dnia 16 listopada 1938 r.

Rok XXXII.

Weksle wyborcze

Tam, gdzie życie polityczne kraju płynie normalnym korytem, tj. gdzie istnieje jeszcze swoboda, nie tylko w głosowaniu na wyznaczonych kandydatów, ale również swoboda w możliwości ich wysuwania, gdzie utrzymał się dotąd... przestarzały zwyczaj niepoprawiania woli wyborców i gdzie poza tym istnieje wolność agitowania na rzecz każdego kandydata — zasadniczym miernikiem nastrojów, panujących w społeczeństwie, są wybory do przedstawicielstwa narodowego.

Na podstawie bowiem wyników wyborczych można się zorientować, jakie prądy ideowe przenikają społeczeństwo i jakie kierunki polityczne mają zwolenników, a jakie ich nie mają.

Przykłady „zgnitych“ demokracji Zachodu (Anglii, Francji, Stanów Zjednoczonych A. P., Belgii, państw skandynawskich itp.) z jednej strony, a „nowoczesnych“ państw „narodowych“: Niemiec, Włoch oraz komunistycznej Rosji — z drugiej, najlepiej mówią, jak różne znaczenie mogą mieć wybory. Po wyborach w takiej np. Anglii wiemy dokładnie, co myśli większość Anglików, po „wyborach“ zaś w Rosji bolszewickiej czy Niemczech niczego nowego nie dowiadujemy się. To bowiem, czy „wódz“ Stalin uzyskał mandat w Moskwie, czy na Uralu, w ojczystej Gruzji, czy też na Syberii, nie jest wcale ważne, ani dla nas ani dla rządu rosyjskiego, ani nawet dla samego Stalina.

Wiadomą bowiem jest rzeczą, że „jednomyślnie“ i „z entuzjazmem“ „wódz“ zostałby wybrany w każdym okręgu, gdzie jego kandydatura zostałaby wystawiona, nawet... na księżycu.

Podobnie wyglądają wybory w Niemczech hitlerowskich. Tam także wynik wyborów nie nikomu nie mówi. Któż bowiem wierzył w to, że akurat 99,9% Niemców darzy zaufaniem rządu partii hitlerowskiej, gdy z drugiej strony wiadomo, że katolicy niemieccy, stanowiący (po przyłączeniu Austrii i Sudetów) około połowy mieszkańców Trzeciej Rzeszy, wcale nie są zachwyceni prześladowaniem Kościoła katolickiego i dostojników kościelnych, a żywiły demokratyczne i lewicowe mimo obozów koncentracyjnych wydają tajne przeciwhitlerowskie pisma i ulotki.

Naszemu zdaniem, jeśli rządy nie chcą znać woli społeczeństwa i nie chcą dopuścić tego społeczeństwa do udziału w rządach, to lepiej, a w każdym razie uczciwiej postąpiłyby wówczas, gdyby wyborów w ogóle nie urządzały, niż uszczęśliwiały swe ludy namiastką wyborów, jakimi są te plebiscyty, przynoszące więcej szkód niż korzyści. Imprezy te bowiem deprawują i to zarówno rządzonych jak i rządzących. Łamią charaktery i podła człowieka.

Uogólniając to wszystko — trzeba powiedzieć, że są na świecie wybory, które mówią i są „wybory“, które krzyczą, wołają o pomstę do nieba.

*

Wybory polskie, które odbyły się w dniach 6- i 13-ym listopada br., należy traktować specjalnie. Ordynacja wyborcza, na której podstawie one się odbyły, czyni je mało podobnymi do dwu wymienionych wyżej typów wyborów: demokratycznego i totalistycznego. Aczkolwiek nie brak podobieństw, zwłaszcza w porównaniu z wyborami hitlerowskimi. Są jednak różnice. Wyborca niemiecki np. może głosować tylko albo „tak“ albo „nie“ — wyborcy zaś polskiemu przysłu-

(Ciąg dalszy na stronie 2).

Minister Lozorajtis o stosunkach z Polską.

Kowno, 15. 11. (PAT) Minister spr. zagr. Lozorajtis udzielił przedstawicielowi litewskiej agencji telegraficznej oświadczenia, w którym podkreślił, że naczelnym i jedynym zadaniem litewskiej polityki zagranicznej jest **zabezpieczenie niepodległości oraz wzmocnienie jej we wszelkich kierunkach.** Po omówieniu stosunku do Niemiec i Kłajpedy Lozorajtis powiedział:

Z naszym sąsiadem południowym, Polską, pragniemy żyć również w dobrych i przyjacielskich stosunkach sąsiedzkich. Doświadczenie niedalekiej przeszłości naczynie dowiodło, że w ciągu względnie krótkiego czasu zawarliśmy z **Polską szereg ważnych umów, regulujących rozmaite ważne dziedziny życia.** Zagadnienia komunikacyjne różnorodnego rodzaju zostały uporządkowane. Oprócz sprawy uregulowania wzajemnych stosunków handlowych, która — należy wierzyć — będzie

załatwiona na drodze porozumienia oraz z korzyścią i **ku zadowoleniu obu krajów,** trzeba nam będzie jeszcze załatwić z Polską szereg zagadnień nie najmniejszej wagi. Jesteśmy zdecydowani do rozmów z najlepszą wolą, prowadzących do osiągnięcia porozumienia, korzystnego dla obu stron. Jesteśmy zainteresowani w tym, aby zostały usunięte **niektóre przeszkody pomyślnego rozwoju stosunków z Polską.**

Minister Lozorajtis wyraził dalej przekonanie, że Polska ze swej strony **usunie z drogi również niektóre przeszkody,** które wywierają wpływ na pomyślność atmosfery. Z zadowoleniem przypominam w tym miejscu wyrażoną opinię p. ministra spr. zagr. Polski, ogłoszoną niedawno w prasie, że

Polska uważa Litwinów jako naród dobrych sąsiadów, z którym pragnie podtrzymywać dobre stosunki.

(Wprawdzie słowa Lozorajtisa nie wychodzą poza ogólniki, jednak stanowią olbrzymi postęp. Jesteśmy — jak się zdaje — na dobrej drodze i możemy mieć nadzieję na zacieśnienie stosunków. Cierpliwością przełamuje się nawet litewski upór! - red.)

Smetona znów prezydentem.

Kowno, 15. 11. (PAT). Wczoraj odbyły się wybory prezydenta republiki litewskiej, dokonane przez 120 przedstawicieli wybranych w dniu 4 listopada. Kandydatura obecnego prezydenta Antoniego Smetony była jedyną. Został on wybrany **na dalsze 7 lat 118 głosami przy dwóch powstrzymujących się od głosowania.** Prezydent Smetona złoży przysięgę 12 grudnia.

Regent Horthy wjechał triumfalnie do Koszyc.

Ostatnim etapem zajmowania przez Węgry ziem, przyznanych im we Wiedniu, były Koszyce. Przez ukwiecone ulice wjechał na czele armii węgierskiej sam regent Horthy.

Ruś Podkarpacka w straszliwej sytuacji.

Budapeszt, 15. 11. (PAT) Jak donosi specjalny wysłannik „S Orai Ujsag“ z Ungwaru, sytuacja w części Rusi Podkarpackiej pozostała przy Czechosłowacji **uległa w ostatnich godzinach znacznemu zaostrzeniu.** Rozgorzenie i niezadowolenie ludności w tej części Rusi Podkarpackiej wywołuje **pełnienie kraju wojskiem oraz uchodźcami z miejscowości zajętych przez Węgry,** których obliczają na 40 do 50 tysięcy.

Apropozycja i rozkwatowanie tak znacznej liczby uchodźców napotyka **na niesłychane trudności,** tym bardziej, że terytorium to nie ma żadnych połączeń komunikacyjnych z resztą Czechosłowacji. Uciekinierzy **mieszka w wagonach kolejowych.** Na 2-ch krótkich odcinkach linii kolejowej **ślepo kończących się u granic Polski i Węgier, stłoczono około 3 tysięcy wagonów,** co zupełnie uniemożliwia ruch na tych liniach.

W kilku miejscowościach doszło wczoraj **do krwawych starć** wojska czeskiego z ludnością, która sprzeciwia się rekwizycjom i nie chce przyjąć uchodźców do swych domów. Wojska czeskie **używały przy tym karabinów maszynowych i tanków.** Od strony

Husztu i Wielkiego Sewljusza słychać **ustawiczną strzelaninę karabinową,** a nawet huk strzałów armatnich.

Z tamtej strony granicy dochodzą wiadomości, że liczne oddziały ochotnicze Karpatorusów rozpoczęły niezwykle zaciętą **walkę partyzancką z wojskami czeskimi.**

Dziennik twierdzi, że gdy w najbliższym czasie reszta Rusi Podkarpackiej nie zostanie przyłączona do Węgier, **krwawe powstanie ogarnie całą czechosłowacką Ruś Podkarpacką.** Pismo zwraca uwagę, że wojska czechosłowackie z okolicy Ungwaru nie wycofały się jeszcze poza linię demarkacyjną, **dzierżąc dotychczas w swych rękach lotnisko przyznane Węgom.**

Zdaniem „Magyarorsag“ na Rusi Podkarpackiej zapanowała **zupełna anarchia.** Żołnierze zmuszeni głodem dopuszczają się gwałtów, rekwirując bezlitośnie wszystkie przygotowane na zimę zapasy ubogiej ludności. **Terror władz czechosłowackich nie zna granic.** Zrozpaczona ludność zmuszona do samoobrony porwała za broń, walcząc rozpaczliwie o swój dobytek.

Chińczycy nie mogą już stawiać oporu.

Tokio, 15. 11. (PAT). Agencja Domei donosi, że ponowne zorganizowanie oporu Chińczyków nie wydaje się możliwe z następujących powodów: 1) bardzo ciężkich strat wojsk chińskich po walkach o Hankou, 2) **straty 40 proc. broni i amunicji,** 3) odcięcia wojsk prowincjonalnych, działających na północ od rzeki Yangtse, 4) rosnących tarć pomiędzy marsz. Czang-Kai-Szekiem a dowódcą wojsk prowincji Kwangsi gen. Li-Tsung-Jenem, 5) rozproszenia chińskich jednostek wojskowych, które niemal wyklucza możliwość szybkiej koncentracji. Agencja Domei wskazuje również na **niemożliwość uzupełnienia broni i amunicji z powodu odcięcia.**

Dymisja i nominacja.

Sofia, 15. 11. (PAT). Agencja Reutersa donosi, iż **rząd bułgarski podał się do dymisji.**

Sofia, 15. 11. (PAT). Król **powierzył Koseiwanowowi tworzenie nowego rządu,** Koseiwanow uformował nowy gabinet, do którego weszło 6 nowych ministrów.

Amnestia dla Abisyńczyków.

Rzym, 15. 11. (PAT). Wicekról Abisynii ks. Aosta **zezwolił szeregowi abisyńskich dygnitarzy, którzy w czasie wojny wraz z rodzinami opuścili kraj, na powrót do Abisynii.**

Posel Sokolnicki na pogrzebie Atatürka.

Warszawa, 15. 11. (PAT). Pan Prezydent R. P. polecił ambasadorowi R. P. w Ankarze, **p. Michałowi Sokolnickiemu, reprezentować go na uroczystościach pogrzebu zmarłego prezydenta Turcji Kemala Atatürka** w charakterze ambasadora nadzwyczajnego.

Oficjalne wyniki wyborów do senatu.

Warszawa. (PAT). 18 bm. generalny komisarz wyborczy ogłosi w gazecie rządowej wynik wyborów do senatu. Tegoż dnia ogłoszony zostanie wynik wyborów do sejmiku. Dnia 21 bm. generalny komisarz wyborczy prześle listy uwierzytelniające senatorom powołanym w ubiegłą niedzielę w wojewódzkich kolegiach wyborczych.

Do 25 bm. Prezydent RP powoła 32 senatorów i prześle akt powołania generalnemu komisarzowi wyborczemu.

Ś. p.

Inżynier Stefan Ciszewski

zmarł 13-go listopada 1938 roku.

W Zmarłym tracimy długoletniego i szczerze oddanego naszej Instytucji Członka Komitetu Dyskontowego.

Cześć Jego świetlanej pamięci.

21517)

Bank Polski
Oddział w Bydgoszczy.

Dnia 13 listopada 1938 r. zmarł ś. p.

Inż. Stefan Ciszewski

długoletni członek i szczerzy współpracownik na niwie naszego związku

Cześć Jego pamięci.

Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych
na wojew. Pomorskie
w Bydgoszczy.

21552

Sprostowanie.

Pogrzeb ś. p. mistrza rzeźnickiego

Carl Gaekel

odbędzie się dnia 17 listopada już o godzinie 14,00, nie jak mylnie podano o godzinie 15,00.

12794)

Rodzina.

W dniu 13 listopada 1938 r. zmarł nasz długoletni Kolega, były długoletni członek zarządu ś. p.

Karol Gaekel

Pogrzeb odbędzie się w czwartek 17. bm. o godz. 14-ej z kaplicy ewangelickiego cmentarza starofarnego przy ul. Jagiellońskiej.

O liczny udział członków w pogrzebie uprasza

Zarząd Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego w Bydgoszczy.

21555)

Tapczany (20535)

jotele korzystnie poleca pracownia Pomorska 4.

Repertuar kin bydgoskich:

APOLLO: „Wyspa skażców” dodatek kolor. „Mile złego początku” i kom. muz. „W krainie czeczotki”.

BALTYK: „Kalif z Bagdadu” i „W cztery oczy”.

KRYSTAL: „Marnotrawna córka”, premiera i nadprogram.

LIDO: „Strachy” i nadprogram: Tygodnik najnowszych aktualności Pata.

KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4. Dzisiaj dwa wielkie filmy: „Dunia, córka poczmistrza” i „Dla ciebie z miłości”.

MARYSIENKA: „Wrzós”, premiera i nadprogram Tygodnik Pata.

Meble

z gwarancją najtaniej do starca 19446

A. Zieliński
 Bydgoszcz
 Śniadeckich 40.

Kupię

dobrze utrzymaną (21468)

kasę „National”

Feliks Gumiński
 Starogard.

Cukiernik

dzielnym w swym zawodzie, znającym pracę w wyrobach marcypanowych i czekoladowych potrzebny od 20. XI. na stałą posadę

Jan Slisewski
 kawiarnia i cukiernia
 Pelplin, Tel. 22.

Sygnatura: Km. 814/38.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie Józef Mazuś, mający kancelarię w Koronowie ul. Wilsona nr. 12 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia **17 listopada 1938 r. o godz. 12-tej** w Wilczu, pow. Bydgoszcz, odbędzie się l-sza licytacja ruchomości, należących do Hildy i Waldemara Schönke w Wilczu, pow. Bydgoszcz składających się z: 2 jałówek czarno białych 2 letnich, 1 cielaka, 20 ctr. owsa w słomie, ze słomą w stodole, 25 ctr. jęczmienia w słomie w stodole i 5 ctr. pszenicy w ziarnie na spichrzu, oszacowanych na łączną sumę zł 575. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. (21538)

Koronowo, dnia 12 listopada 1938 r.

Komornik (—) J. Mazuś.

Numer akt: Km 1431/35.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Tomasz Twardowski, mający kancelarię w Nowem, ul. Gdańskie Przedmieście nr 7, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia **21 grudnia 1938 r. o godz. 9-tej** w Sądzie Grodzkim w Nowem, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należących do dłużnika Juliusza Gibowskiego w Nowem. Nowe karta 76 o obszarze 00,02,77 ha, (nieruchomości z przeznaczenia dom czynszowo-handlowy, połowy w Nowem n/Wisła przy Rynku, składający się z 2 piętrowego domu frontowego i oficyny. Wartość użytkowa jako podstawa do podatku budynkowego 1502 zł. Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 24,450, cena zaś wywołania wynosi złotych 18,337 gr 50. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości złotych 2445. Rękojmię należy złożyć w gotówkę, albo w takich papierach wartości, bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne. Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji. W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godz. 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Nowem, ul. Sądowa nr 12, sala nr 1.

Nowe, dnia 12 listopada 1938 r.

Komornik (—) Twardowski.

Naszyc Szan. Czytelników

prosimy uprzejmie przy zamówieniach oraz zakupach jakoteż przy nadawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszym piśmie, powoływać się zawsze na „Dziennik Bydgoski”

Polecamy na

Adwent i Gwiazdke

Pierniki z miodem

Ozdoby choinkowe

Miodowniki, keksy

Marcypany, czekolady

Praliny konfiturowe

Wyroby cukiernicze i cukry

Dwór Szwajcarski

Sp. z o. o.

Jackowskiego 26/30

Tel. 3254 (21543)

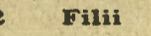
Oddz. Fabr. Pierników, Keksów

Czekolady i Wyrobów Cukiern.

12 Filii 12

Rabat dla odsprzedawców

Cenniki na życzenie.

Dwa jelenie zęby

zginęły na dworcu w Bydgoszczy. Uczciwy znalazca otrzyma nagrody 50 zł. Zgł. prosimy nadsyłać do Administ. Dzien. Bydg. pod „Jelenie zęby”. (21532)

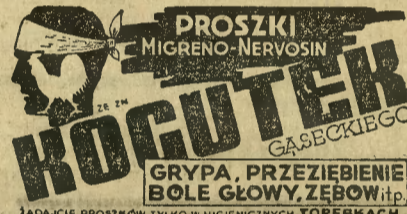
DZIERŻAWY

Oberża

z składem kolonialnym, urządzeniem, wraz z przyległym mieszkaniem, interes zaprowadzony od przeszło 50 lat, położony w ruchliwej wiosce przy głównej szosie, przedzierzawie zaraz. Zgłoszenia Dzien. Bydg. pod „Właściciel tartaku.” (21429)

Garaz

15 zł Gdańska 86. 21487

20617

RÓŻNE

Wspólnika

z 10-15.000 zł poszukuje tartak, budownictwo, młyn parowy. Oferty pod „W.100” filia Dziennika. 12773

Przyjmuje

zamówienia na wesela wszelkiego rodzaju, przyjęcia, miejscu na wyjazd. A. Ochimowski, Gdańska nr 5l. 12532

Ostrzeżenie.

przed wynajęciem składow oraz tranzakcji kupna nieruchomości. Rynek Marszałka Piłsudskiego 5, Kasiniakowa. 21456

Dziecko

(21546) prywatne na wychowanie przyjmie młode bezdzietne małżeństwo, własną nieruchomością. Oferty do Dziennika pod „Dzietne”.

Osoby

posiadające stosunki towarzyskie lub przyjacielskie w Niemczech i Holandii, proszone są o porozumienie się ze mną przez podanie swego adresu, do Dziennika Bydgoskiego pod „21297”. (21297)

Zegarki

(12449) nowe, reperacje najtaniej Chmielewski, Dworcowa 41

ZGUBY

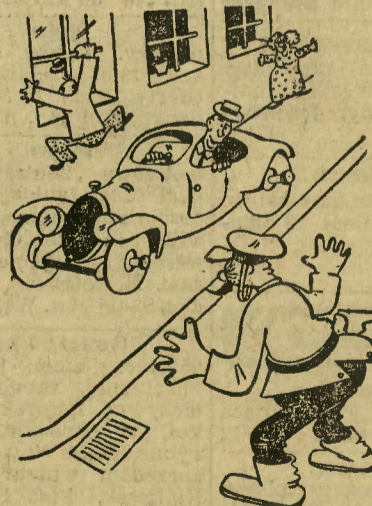
Zgubiłem

legitymację urzędniczą Nr 108, nazwisko Smarny Wacław, oddać za wynagr. w Dyrekcji Pocz. (21526)

Czarna

wypielegnowana kotka Miniusz, zaginęła. Oferty „nagrada”, filia. 12793

OSTROŻNOŚĆ.

— Jak pan śmie jeździć po chodniku?
— Robię to przez ostrożność, bo nie mam jeszcze prawa jazdy...

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Edmund Klessa w Bydgoszczy.